

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 2Co/63/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1318202575
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Králová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1318202575.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Michaely Královej a členiek senátu JUDr. Ivany Jahnovej a JUDr. Nadeždy Wallnerovej v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., IČO: 35 724 803, so sídlom: Pajštúnska 5, Bratislava, právne zastúpený Remedium Legal, s.r.o., so sídlom: Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 53 255 739, proti žalovanej: G. C., narodená XX.X.XXXX, trvale bytom: O. XX, W., o zaplatenie 1.010,66 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III, č.k. 61C/51/2018-135 zo dňa 21.5.2019, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok Okresného súdu Bratislava III, č.k. 61C/51/2018-135 zo dňa 21.5.2019 v napadnutej zamietajúcej časti **m e n í t a k**, že žalovaná **j e p o v i n n á** zaplatiť žalobcovi 230,29 eur v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. Vo zvyšnej časti zostáva zamietajúci výrok rozsudku nedotknutý.

II. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 84 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bratislava III, rozsudkom č.k. 61C/51/2018-135 zo dňa 21.5.2019 žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 698,49 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 181,46 eur od 5.5.2015 do zaplatenia, 5,05 % ročne zo sumy 173,53 eur od 4.6.2015 do zaplatenia, 5,05 % ročne zo sumy 132,51 eur od 4.7.2015 do zaplatenia, 5,05 % ročne zo sumy 105,34 eur od 4.8.2015 do zaplatenia, 5,05 % ročne zo sumy 105,65 eur od 4.9.2015 do zaplatenia, a to všetko v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku (výrok I.). Vo zvyšku sa žalobu zamietol (výrok II.) a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 38 %.

2. Súd prvej inštancie vychádzal zo zistenia, že právny predchodca žalobcu, spoločnosť Slovak Telekom, a.s. v dňoch 26.5.2014, 21.7.2014 a 28.10.2014 uzatvorila so žalovanou zmluvy o poskytovaní verejných služieb v znení ich dodatkov. Predmetom uvedených zmlúv bolo najmä sprístupnenie služieb s programom služieb M. D. A., M. R. volania, s aktivovaním pridelenej SIM karty v sieti a úprava podmienok kúpy mobilného telefónu X. X.-S. L. S. X XX.X, mobilného telefónu X. L. X. W. a sprístupnenie služieb L. T.. Na základe uvedených zmlúv a dodatkov boli žalovanej aktivované elektronické komunikačné služby, za ktoré sa žalovaná zaviazala platiť odplatu podľa Cenníka spoločnosti Slovak Telekom, a.s. Neoddeliteľnú časť predmetných zmlúv tvorili Všeobecné obchodné podmienky. Na základe uvedeného zmluvného vzťahu spoločnosť Slovak Telekom, a.s. vystavila žalovanej faktúru číslo XXXXXXXXXXXX, za obdobie od 15.3.2015 do 14.4.2015 v sume 186,47 eur vrátane DPH, splatnú dňa 4.5.2015, faktúru číslo XXXXXXXXXXXX za obdobie od 15.4.2015 do 14.5.2015 v sume 178,53 eur vrátane DPH, splatnú dňa 3.6.2015, faktúru číslo XXXXXXXXXXXX za obdobie od 15.5.2015 do 14.06.2015 v sume 157,31 eur vrátane DPH, splatnú dňa 3.7.2015, faktúru číslo XXXXXXXXXXXX, za obdobie od 15.6.2015 do

14.7.2015 v sume 110,33 eur vrátane DPH, splatnú dňa 3.8.2015, faktúru číslo XXXXXXXXXXXX za obdobie od 15.7.2015 do 14. 8.2015 v sume 125,46 eur vrátane DPH, splatnú dňa 3.9.2015 a faktúru číslo XXXXXXXXXXXX za obdobie od 15.1.2016 do 14.2.2016 v sume 991,17 eur vrátane DPH (zmluvná pokuta), splatnú dňa 3.3.2016. Spoločnosť Slovak Telekom, a.s. pohľadávky zo zmluvného vzťahu v zmysle faktúry č. XXXXXXXXXXXX v sume 991,17 eur; v zmysle faktúry č. 7504364764 v sume 173,53 eur; v zmysle faktúry č. XXXXXXXXXXXX v sume 181,46 eur, v zmysle faktúry č. XXXXXXXXXXXX v sume 132,51 eur; v zmysle faktúry č. XXXXXXXXXXXX v sume 105,65 eur a v zmysle faktúry č. XXXXXXXXXXXX v sume 105,34 eur postúpila zmluvou zo dňa 21.6.2017 v znení jej dodatku číslo 1 zo dňa 11.9.2017 na žalobcu.

3. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa ustanovenia § 3 ods. 1, § 52 ods. 1, 3, 4, § 53 ods. 5, § 53a ods. 1, § 54 ods. 1, § 517, § 524 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v spojení s ustanovením § 2 ods. 1, § 3 ods. 1, § 5, § 43 ods. 1, písm. a), d), ods. 12, 13, § 44 ods. 1 zákona č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách a dospel k záveru, že žaloba je čiastočne dôvodná. Mal preukázané, že právny predchodca žalobcu, spoločnosť Slovak Telekom, a.s., na základe zmluvného vzťahu so žalovanou zriadila žalovanej prístup k elektronickej komunikačnej sieti/službe, tieto služby žalovaná odobrala, ale ich cenu určenú podľa Cenníka, riadne vyfakturovanú, nezaplatila. Preto vyhovel žalobe v časti nároku na zaplatenie žalovanej istiny, titulom poplatkov za poskytovanie elektronických komunikačných služieb vo výške 698,49 eur. Vo zvyšnej časti uplatnenej istiny 312,17 eur, ktorá bola nárokom na zmluvnú pokutu žalobu zamietol. Súd prvej inštancie uviedol, že zmluvná pokuta je judikovanou neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Nároky, ktoré si žalobca v tomto spore uplatnil, vyplývajú zo spotrebiteľskej zmluvy, keďže právny predchodca žalobcu predmetnú zmluvu uzatvoril ako dodávateľ (§ 52 ods. 3 OZ) so žalovanou ako spotrebiteľom (§ 52 ods. 4 OZ). O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj CSP), a zohľadnil mieru úspechu strán v danom spore.

4. Proti tomuto rozsudku, do výroku, ktorým bola žaloba vo zvyšku zamietnutá, v časti nároku na zmluvnú pokutu 230,29 eur, podal v zákonom stanovanej lehote žalobca odvolanie. Namíeta, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobca poukázal na ustanovenie § 544 ods. 1 OZ, podľa ktorého si strany môžu pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti dojednať zmluvnú pokutu, ktorú je účastník zmluvy povinný zaplatiť v prípade porušenia zabezpečenej povinnosti bez ohľadu na to, či oprávnenému vznikla škoda. Uviedol, že právny predchodca žalobcu a žalovaná si dohodli zabezpečovací inštitút zmluvnej pokuty, pre prípad porušenia záväzku viazanosti, ktorý je definovaný v bode 3. dodatku zmluvy. Záväzok účastníka riadne a včas platiť cenu za poskytovanie služieb je definovaný aj v ods. 1 písm. b) dodatku. Žalovaná sa dostala do omeškania s platením faktúr za služby poskytované právnym predchodcom žalobcu, čo je zrejmé aj z uplatneného nároku, ktorého prevažnú časť predstavujú neuhradené faktúry za poskytnuté služby. Žalovaná porušila svoje povinnosti poskytnúť žalobcovi zmluvne dohodnuté protiplnenie, t.j. neuhrádzala faktúry vystavené za poskytnuté služby riadne a včas. Žalovaná uvedenú skutočnosť nijakým spôsobom nerozporevala. Podľa žalobcu súd prvej inštancie toto porušenie zmluvných povinností vôbec nezohľadnil. Odôvodnenie napadnutého rozsudku nereflektuje na požiadavku ustanovenia § 53 ods. 12 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého neprijateľnosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená, a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí. Žalobca namíeta, že súd prvej inštancie pristúpil k hodnoteniu predmetnej podmienky v čisto všeobecnej rovine, keď sa nezaoberal nárokom na zmluvnú pokutu s ohľadom na konkrétne okolnosti, t.j. skutočne nárokovanú výšku zmluvnej pokuty vo vzťahu k výške dlžnej sumy, časové obdobie, v ktorom bola žalovaná v omeškaní, závažnosť porušenia povinnosti a pod. Uviedol, že zmluvná pokuta v prvom rade plní prevenčnú (zabezpečovaciu) funkciu, čo znamená že čelí porušeniu povinnosti. Ďalej plní reparačnú (uhradzovaciu) funkciu, a taktiež predstavuje sankciu pre toho, kto porušil povinnosť. Zabezpečovaciu funkciu plní zmluvná pokuta len tým, že hrozba majetkovej sankcie motivuje dlžníka, aby včas a riadne splnil zmluvnú povinnosť. Dohoda o zmluvnej pokute má povahu dohody o paušalizovanej náhrade škody (veriteľ nemusí preukazovať, či mu škoda vznikla, ani to, že vznikla v určitej výške). Zmluvná pokuta je v danom prípade paušalizovanou náhradou škody, ktorá pôvodnému veriteľovi vznikla v dôsledku nespĺnenia záväzku žalovanej zotrvať počas vymedzenej doby viazanosti v zmluvnom vzťahu a pozostáva z ceny telefónu a sumy, ktorá pôvodnému veriteľovi vznikla v dôsledku poskytnutia iných služieb za akciové ceny, práve s ohľadom na dobu viazanosti. Zmluvnou pokutou si žalobca zabezpečuje zároveň návratnosť poskytnutej zľavy zo stanovenej ceny poskytovanej služby alebo navrátených zariadení, ktoré boli žalovanej poskytnuté v rámci zvýhodnenej ceny. Základ výšky zmluvnej pokuty

uvedený v zmluve, resp. v dodatku, ktorý v závislosti od počtu dní omeškania klesá, teda zohľadňuje zľavnenú cenu a v prípade predčasného ukončenia zmluvného vzťahu v dôsledku porušenia povinností má zabezpečiť návratnosť prostriedkov investovaných právnym predchodcom žalobcu do poskytnutej zľavy. Právny predchodca žalobcu určil základ výšky zmluvnej pokuty vo vzťahu k cene poskytnutého zariadenia a zľavenej ceny za poskytované služby a v prípade neplnenia si svojich povinností je žalovaná povinná v podobe zmluvnej pokuty vrátiť cenové zvýhodnenie, ktoré požívala počas trvania záväzkového vzťahu. Žalovaná mala možnosť vybrať si mobilný telefón a k tomu poskytovanú službu zo širokej škály ponúkaných tovarov a služieb, k čomu je napočítaná suma zmluvnej pokuty. Žalobca zdôraznil, že žalovanej bola vyúčtovaná zmluvná pokuta v zníženej výške 230,29 eur, so zohľadnením počtu dní, ktoré uplynuli z doby viazanosti, a to vrátane dní, počas ktorých bola žalovaná ešte pripojená (resp. poskytovanie služieb vo vzťahu k SIM karte ešte nebolo prerušené), avšak svoje zmluvné povinnosti riadne a včas platiť cenu za poskytnuté služby si neplnila (spôsob výpočtu: $230,29 = 380 - (288/730) \times 380$). Zmluvná pokuta bola v dodatku vyjadrená degresívnym spôsobom, čo znamená, že základ zmluvnej pokuty (vyjadrený v dodatku) sa znižuje o čiastku zodpovedajúcu počtu dní uplynutých z doby viazanosti, tzn. do doby do prerušenia poskytovania služieb {resp. o čiastku zodpovedajúcu obdobiu, počas ktorého si zákazník plní svoje zmluvné povinnosti, ale tiež o čiastku zodpovedajúcu obdobiu, počas ktorého si zákazník síce neplní povinnosť riadne a včas uhrádzať faktúry za poskytované služby, ale poskytovanie služieb mu ešte nie je prerušené}. Uvedené je vyjadrené vo vzorci výpočtu zmluvnej pokuty v ods. 3 dodatku, ktorý je jasný a určitý (rovnako v texte žaloby). Základ zmluvnej pokuty je uvedený v tabuľke č. 1 dodatku ako počiatočná suma, ktorá bude klesať. Tak, ako bolo uvedené vyššie, výška základu zmluvnej pokuty závisí od zákazníkom zvoleného typu programu služieb, poskytnutých benefitov, a tiež od typu mobilného telefónu (v prípade, že sa dojednalo jeho dodanie spolu s aktiváciou programu služieb). Všetky tieto okolnosti majú vplyv na výšku zmluvnej pokuty, čo do jej základu. Žalobca podporné poukázal na súdne rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne, sp.zn. 19Co/142/2016, Okresného súdu Žiar nad Hronom, sp.zn. 4Csp/24/2016, Okresného súdu Malacky, sp.zn. 7C/256/2016 a odvolaciemu súdu navrhol, aby rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zmenil tak, že žalobe o zaplatenie 230,29 eur vyhovie, alebo aby v tomto rozsahu napadnutý výrok rozsudku zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie.

5. Žalovaná sa k podanému odvolaniu nevyjadrila.

6. Predmetom odvolacieho prieskumu vzhľadom na obsah odvolania žalobcu v kontexte jeho odvolacieho návrhu sa stala iba tá časť výroku II., ktorým súd prvej inštancie zamietol žalobu v rozsahu zaplatenia istiny 230,29 eur uplatnenej titulom zmluvnej pokuty. V prevyšujúcej časti nebol zamietavý výrok, t.j. v časti, v ktorej bol zamietnutý nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty 81,88 eur, odvolaním napadnutý, preto nadobudol právoplatnosť. Rovnako nadobudol právoplatnosť aj výrok I., ktorým súd vyhovel žalobe v časti o zaplatenie istiny 698,49 eur s príslušenstvom.

7. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu uplatnených odvolacích dôvodov, ktorými je viazaný (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie je potrebné zmeniť.

8. Z hľadiska skutkového stavu veci vychádzal odvolací súd zo zistení súdu prvej inštancie a pre danú vec považoval za rozhodujúce, že medzi právnym predchodcom žalobcu (spoločnosť Slovak Telekom, a.s.) a žalovanou bola dňa 29.10.2014 uzavretá zmluva o poskytovaní verejných služieb v znení jej dodatku, v zmysle ktorej sa žalovaná zaviazala využívať služby Slovak Telekom, a.s. po dobu viazanosti 24 mesiacov, a bol jej poskytnutý mobilný telefón v hodnote 359,- eur za akciovú cenu 29,- eur a ďalšie benefity. Žalovaná prestala zmluvné povinnosti plniť, počnúc splatnosťou faktúry č. XXXXXXXXXX za obdobie od 15.3.2015 do 14.4.2015. Listom zo dňa 4.10.2017 Slovak Telekom, a.s. oznámil žalovanej, že svoje pohľadávky vyúčtované konkrétne označenými faktúrami postúpil žalobcovi.

9. Súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie ohľadom zamietnutia nároku žalobcu na zmluvnú pokutu vo výške 230,29 eur na právnom závere o neprijateľnosti dojednania zmluvnej pokuty v spotrebiteľskej zmluve.

10. V súdnej veci je nesporné, že predmetný zmluvný vzťah je vzťahom spotrebiteľským a vzťahujú sa naň ustanovenia právneho poriadku na ochranu spotrebiteľa.

11. Podľa § 53 odsek 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

12. Podľa § 53 odsek 2 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

13. Podľa § 53 odsek 3 Občianskeho zákonníka Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

14. Na to, aby určitá zmluvná podmienka v spotrebiteľskej zmluve mohla byť považovaná za neprijateľnú, je nevyhnutné kumulatívne splnenie dvoch základných predpokladov ustanovených § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Takáto zmluvná podmienka musí (1) spôsobovať značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a súčasne buď (2a) nesmie ísť o zmluvnú podmienku, ktorá sa týka hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak je táto zmluvná podmienka vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne, alebo (2b) nemôže byť individuálne dojednaná.

15. Z obsahu zmluvy uzavretej medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou vyplýva, že text zmluvy a dodatku bol dopredu pripravený dodávateľom pre neurčitý počet budúcich spotrebiteľov, zmluva bola pripravená vopred v podobe predbežne formulovanej, tzv. typovej, štandardnej zmluvy, pričom do zmluvy a jej dodatkov sa dopisovali iba údaje individualizujúce spotrebiteľa, spotrebiteľom vybraného mobilného telefónu, účastnícky program a služby. Žalovaná ako spotrebiteľ mala síce možnosť oboznámiť sa s dojednanými zmluvnými ustanoveniami pred podpísaním zmluvy, ale nesporene jej obsah ovplyvniť nemohla. Mohla zmluvu iba ako celok odmietnuť, alebo ju prijať a podrobiť sa dodávateľom nadiktovanému dojednaniu o zmluvnej pokute. Vzhľadom na to, že zmluvná pokuta je len zabezpečovacím právnym prostriedkom, dojednanie o nej nepredstavuje zmluvnú podmienku, ktorá sa týka hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny. Dôkazné bremeno preukázať, že dojednania o zmluvnej pokute bolo individuálne dohodnuté, zaťažovalo v zmysle ustanovenia § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka žalobcu, ako právneho nástupcu dodávateľa služby. Žalobca v konaní toto dôkazné bremeno neunesol, v konaní pred súdom prvej inštancie (zásada koncentrácie konania) individuálne dojednanie o zmluvnej pokute ani netvrdil. Samotná skutočnosť, že ustanovenie o zmluvnej pokute nebolo individuálne dojednané, ale ešte neznamená neprijateľnosť tohto dojednania. V podmienkach súdnej veci by neprijateľnosť mohla vyvolať až nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Súd je povinný preskúmať predmetné dojednanie z hľadiska prijateľnosti, resp. neprijateľnosti takejto zmluvnej podmienky podľa § 53 ods. 1 prvej vety a § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka.

16. Podľa § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

17. Podľa § 544 ods. 2 Občianskeho zákonníka zmluvnú pokutu možno dojsť len písomne a v dojednani musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

18. Účelom zmluvnej pokuty je donútiť dlžníka hrozbou majetkovej sankcie k riadnemu splneniu záväzku. Zmluvná pokuta predstavuje hrozbu pre dlžníka, že pokiaľ nesplní svoju zmluvnú povinnosť, vznikne mu povinnosť poskytnúť pre tento prípad dojednané plnenie v podobe zmluvnej pokuty. Dojednaná zmluvná pokuta má preto zabrániť porušeniu povinnosti. Okrem uvedeného je zmyslom zmluvnej pokuty aj náprava ujmy veriteľa, ktorá mu vznikne v dôsledku porušenia povinnosti dlžníkom. Zároveň je aj trestom pre toho, kto povinnosť poruší, keď z ustanovenia § 544 Občianskeho zákonníka vyplýva, že povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu je nezávislá na vzniku škody. Z uvedeného teda vyplýva, že zmluvná pokuta je peňažná istina, ktorú je dlžník povinný veriteľovi zaplatiť vtedy, ak nesplní zmluvnú povinnosť, na ktorú je zmluvná pokuta viazaná.

19. V prejednávanej veci bola zmluvná pokuta dohodnutá v dodatku zo dňa 29.10.2014 k zmluve o poskytovaní verejných služieb, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou zmluvy uzavretej v súlade so zákonom č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách. Predmetom dodatku bolo podľa tabuľky č. 1 poskytovanie programu služieb M. D. A. s dobou viazanosti XX mesiacov a predaj mobilného telefónu X. X.-S. L. S. X XX.X v maloobchodnej cene 359,- eur za akciovú kúpnu cenu 29,- eur. V tabuľke bola uvedená i zmluvná pokuta (základ - počiatočná suma, ktorá bude klesať) vo výške 380,- eur. Podľa článku 3 Dodatku s názvom „Závazok viazanosti“ sa žalovaná zaviazala, že po dobu 24 mesiacov odo dňa uzavretia tohto dodatku (ďalej len doba viazanosti): (i) zotrvá v zmluvnom vzťahu s podnikom a bude vo vzťahu k SIM karte využívať služby podniku podľa zmluvy v znení tohto dodatku, teda nevykoná žiadny úkon, ktorý by viedol k ukončeniu zmluvy, a (ii) bude riadne a včas uhrádzať cenu za poskytované služby (ďalej len „záväzok viazanosti“). Porušením záväzku viazanosti preto je: a) výpoveď zmluvy účastníkom, ak výpovedná lehota alebo iná osobitne dohodnutá lehota uplynie počas dojednanej doby viazanosti; b) žiadosť účastníka o prenesenie telefónneho čísla uvedeného v tomto dodatku k inému podniku poskytujúcemu služby elektronických komunikácií, ak v dôsledku tejto žiadosti dôjde k ukončeniu zmluvy počas dojednanej doby viazanosti; c) nezaplatenie ceny za poskytnuté služby účastníkom do 45 dní po splatnosti, na základe ktorého vznikne podniku právo na odstúpenie od zmluvy (ďalej len „porušenie záväzku viazanosti“). Obsahom článku 3 je aj dojednanie o zmluvnej pokute, podľa ktorého podnik a účastník sa dohodli, že porušením záväzku viazanosti vznikne podniku voči účastníkovi právo na zaplatenie vyúčtovanej zmluvnej pokuty. Zmluvná pokuta okrem sankčnej a prevenčnej funkcie predstavuje aj paušalizovanú náhradu škody spôsobenej podniku v dôsledku porušenia záväzku viazanosti vzhľadom na benefity, ktoré podnik poskytol účastníkovi na základe tohto dodatku. Ďalej je v predmetnom článku uvedené, že základom pre výpočet zmluvnej pokuty za porušenie záväzku viazanosti je suma špecifikovaná v tabuľke č. 1, ktorá zohľadňuje benefity poskytnuté účastníkovi podľa tohto dodatku (ďalej len „základ pre výpočet“). Vyúčtovaná suma zmluvnej pokuty bude vypočítaná podľa nižšie uvedeného vzorca, ktorý vyjadruje denné klesanie zo základu pre výpočet počas plynutia doby viazanosti až do dňa ukončenia zmluvy, v dôsledku porušenia záväzku viazanosti podľa písmena a) alebo b) predchádzajúceho bodu dodatku alebo do dňa prerušenia poskytovania služieb v dôsledku porušenia záväzku viazanosti podľa písmena c) predchádzajúceho bodu tohto dodatku:
$$\text{Vyúčtovaná suma zmluvnej pokuty} = \text{Základ pre výpočet} - (\text{Počet dní uplynutých z doby viazanosti} / \text{Celkový počet dní doby viazanosti} * \text{Základ pre výpočet})$$
. Zmluvná pokuta je splatná v lehote uvedenej na faktúre, ktorou je účastníkovi vyúčtovaná. Uhradením zmluvnej pokuty zaniká dojednaný záväzok viazanosti, preto účastník zmluvnú pokutu za porušenie záväzku viazanosti zaplatí iba jedenkrát. Podnik je oprávnený požadovať náhradu škody spôsobenej porušením záväzku viazanosti, pre prípad ktorého bola dojednaná zmluvná pokuta, len vo výške presahujúcej sumu vyúčtovanej zmluvnej pokuty.

20. Dojednanie zmluvnej pokuty, ako zabezpečovacieho inštitútu má oporu v právnom poriadku Slovenskej republiky. Žalovaná mala možnosť výberu, či si kúpi mobilný telefón za plnú maloobchodnú cenu bez iných záväzkov, alebo si kúpi mobilný telefón za kúpnu cenu so zľavou podľa dodatku s tým, že po dohodnutú dobu zotrvá v zmluvnom vzťahu s dodávateľom služby ako užívateľ telekomunikačnej služby a bude riadne a včas za tieto služby uhrádzať ich cenu. Žalovaná nebola povinná, ani dodávateľom služby nútená uzatvoriť dodatok k zmluve o poskytovaní verejných služieb. Výška zmluvnej pokuty sa odvíja nielen od značky a typu mobilného telefónu, ktorý si zákazník vyberie, ale aj od rozsahu vybraných služieb, dĺžky viazanosti a benefitov, ktoré si zákazník vyberie, a závisí od doby, kedy dôjde zo strany zákazníka k porušeniu zmluvnej povinnosti, ktoré porušenie konkrétne založí nárok dodávateľa služby na zmluvnú pokutu, pretože je dojednaná tak, že sa znižuje denne podľa toho, kedy došlo k porušeniu konkrétnej zmluvnej povinnosti zákazníkom počas doby viazanosti. Je logický ekonomický záver dodávateľa služby poskytnúť zákazníkovi na začiatku zmluvného vzťahu ekonomickú výhodu, ktorú si mienil vyvážiť zmluvnou viazanosťou zákazníka po určitú dobu, v ktorej pri určitom produkte služieb a objeme nákladov s ním spojených, pravidelnými úhradami za služby zákazníkom, dosiahne jej návratnosť a aj určitý zisk. V minulosti judikovaná neprijateľnosť dojednanie o zmluvnej pokute, spočívala na porušení akejkoľvek zmluvnej povinnosti zákazníkom a bola stanovená pevne, bez zohľadnenia doby, ktorá zákazníkovi uplynula zo záväzku viazanosti, zákazník ju bol povinný zaplatiť v plnej výške, bez ohľadu na to, či zmluvné povinnosti prestal plniť krátko po začatí plynutia doby viazanosti alebo krátko pred jej ukončením.

21. Na základe uvedeného dospel odvolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie k záveru, že dojednanie o zmluvnej pokute nie je v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Poskytnutie mobilného telefónu za zľavnenú cenu bolo vo vzájomnom vzťahu

dodávateľa služby a žalovanej ako zákazníka kompenzované jej viazanosťou zmluvným vzťahom. Dohodnutá zmluvná pokuta zohľadňuje výhody, ktorú jej dodávateľ telekomunikačnej služby poskytol, a aj časový úsek po ktorý si svoje zmluvné povinnosti plnila. Vznik nároku žalobcu na zmluvnú pokutu sa viaže len na porušenie povinnosti žalovanej včas a riadne platiť cenu služby a povinnosť zotrvať v zmluvnom vzťahu po celú dobu viazanosti a neuskutočniť taký úkon, ktorý by viedol k ukončeniu zmluvy pred uplynutím doby viazanosti. Z faktúry č. XXXXXXXXXXXX je zrejmé, že poskytovanie služieb žalovanej bolo dňom 14.8.2015 prerušené. Skutočnosť, že žalovaná cenu služieb nezaplatila počnúc dňom 15.3.2015 podľa faktúry č. XXXXXXXXXXXX, teda už za piate fakturačné obdobie (zmluva bola uzavretá dňa 29.10.2014) nebola v konaní sporná. Za takýchto okolností nie je možné v podmienkach danej veci vyvodiť neprijateľnosť zmluvného dojednania vyjadreného v bode 3 dodatku k zmluve o poskytovaní verejných služieb zo dňa 29.10.2014.

22. Pri obligatórnom písomnom dojednaní zmluvnej pokuty musí byť určená jej výška alebo spôsob jej určenia. V posudzovanej veci zmluvná pokuta dohodnutá tzv. regresívnym spôsobom, čo znamená, že spôsob určenia zmluvnej pokuty vychádza zo stanovenia základnej sumy (v súdenom prípade 380,- eur), ktorá sa lineárnym spôsobom úmerne znižuje s narastajúcim počtom dní, počas ktorých zákazník plnil záväzok viazanosti, smerujúc až k nule. Konkrétna výška zmluvnej pokuty je teda závislá od závažnosti porušenia záväzku viazanosti spotrebiteľom, nakoľko táto závažnosť je najvyššia v období začiatku zmluvného vzťahu a klesá každým dňom trvania zmluvného vzťahu až do skončenia doby viazanosti. Samotná výška základnej-východiskovej sumy zmluvnej pokuty (380,- eur) presahuje zľavu (320,- eur) na mobilný telefón. V rozsahu 60,- eur (380,- eur mínus 320,- eur) neplní prejednáváná zmluvná pokuta už reparačnú funkciu, ale len funkciu sankčnú a preventívnu. Podľa názoru odvolacieho súdu však tento rozdiel vzhľadom na výhodu, ktorú žalovaná na základe uzavretia dodatku k zmluve o poskytovaní verejných služieb získala (zľava z kúpnej ceny a benefity ceny služieb), ako aj okolnosť, že neuhradila už 5 piatu faktúru za fakturačné obdobie od 15.3.2015 do 14.4.2015, a následne ani ďalšie faktúry, je výška dohodnutej zmluvnej pokuty primeraná a objektívne nespôsobilá poškodiť žalovanú ako spotrebiteľku. Úlohou súdu je chrániť spotrebiteľa pred neprimeranými sankciami. V podmienkach danej veci je účelom zmluvnej pokuty vzhľadom na jej výšku primäť spotrebiteľa k riadnemu plneniu dohodnutých povinností. Žalobca sa v konaní domáhal zaplata zmluvnej pokuty vo výške 230,29 eur, ku ktorej dospel výpočtom na základe rovnice uvedenej v zmluve.

23. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku, ktorým žalobu vo zvyšku zamietol (výrok II.) zmenil tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 230,29 eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšnej časti zostáva zamietajúci výrok rozsudku nedotknutý, keďže nebol napadnutý odvolaním.

24. Odvolací súd na záver poukazuje na to, že vec prejednal bez nariadenia pojednávania, keď pre nariadenie pojednávania podľa ustanovenia § 385 ods. 1 CSP neboli splnené zákonné podmienky, pretože vo veci nebolo potrebné doplniť, respektíve zopakovať dokazovanie, a nebola zistená ani existencia dôležitého verejného záujmu vyžadujúceho si takýto procesný postup.

25. O náhrade trov celého (prvoinštančného a odvolacieho) konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 a 2, v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. Žalobca sa v konaní domáhal zaplata istiny 1.010,66 eur. Úspešný bol v rozsahu istiny 928,78 eur (698,49 eur - cena služieb + 230,29 eur - zmluvná pokuta), čomu zodpovedá miera úspechu 92 %. Preto žalobcovi patrí nárok na náhradu trov celého konania v rozsahu 84 %, o ktorý jeho úspech prevýšil úspech žalovanej (98 % mínus 8 %). O výške náhrady trov konania v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

26. Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave, pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 CSP).

(1) Dovolanie podľa § 421 odsek 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 CSP).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).